

Vastaus kirjalliseen kysymykseen varhaiskasvatusmaksujen vähentämisestä kotona lasta hoitaville

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mari Holopaisen /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 178/2020 vp:

Aikooko hallitus vaikuttaa siihen, että varhaiskasvatusmaksujen vähentämisellä tai poistamisella voidaan kannustaa lasten kotihoitoa ja helpottaa toimeentuloa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säädetään varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetussa laissa (1503/2016). Laissa on säännökset muun muassa asiakasmaksun enimmäismäärästä, os aikaisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta sekä maksujen määräämisen perusteena olevista tuloista. Lain 9 §:ssä säädetään maksujen perimisestä poissaolon ajalta. Pykälän 1 momentin mukaan tässä laissa säädetty kuukausittainen maksu peritään myös lapsen tilapäisen poissaolon ajalta. Edelleen pykälän 2 momentin mukaan, jos lapsi on sairautensa vuoksi poissa varhaiskasvatuksesta yli kymmenen päivää kalenterikuukauden aikana, kyseiseltä kuukaudesta peritään puolet tässä laissa säädetystä kuukausimaksusta. Sairaudesta johtuvan poissaolon kestäessä koko kalenterikuukauden maksua ei peritä lainkaan. Maksua ei myöskään saa periä niiltä päiviltä, joina lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen isyysrahajaksojen ajan. Jos lapsi on muusta syystä poissa varhaiskasvatuksesta koko kalenterikuukauden, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

Asiakasmaksulaissa on myös säännös maksujen perimättä jättämisestä ja alentamisesta. Lain 13 §:n mukaan varhaiskasvatuksesta määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa palvelun käyttäjän tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai lapsen vanhemman tai huoltajan lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen tulee aina tehdä ennen toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisen toimeentulotuen myöntämistä.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaan kunnilla olisi siis mahdollisuus periä puolet kuukausimaksusta, jos lapsi olisi poissa varhaiskasvatuksesta koko kuukauden. Asiakasmaksulaki kuitenkin myös velvoittaa kuntaa alentamaan maksua tai jättää maksun perimättä, jos maksu vaarantaa perheen toimeentulon. Maksujen huojennukset ovat aina myös ensisijaisia toimia ennen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 178/2020 vp

toimeentulotuen myöntämistä. Asiakasmaksulaissa ei ole säännöksiä tartuntatautilain tai valmiuslain soveltamiseen liittyvissä tilanteissa tai asiakasmaksulain soveltamisesta silloin, kun lapsi tai perhe on asetettu karanteenin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö suosittelee verkkosivuillaan kunnille, että valtioneuvoston 16.3.2020 toteaman poikkeustilanteen vuoksi kunnat jättäisivät perimättä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja silloin, kun huoltajat vastaavat itse lapsensa hoidosta. Asiakas-maksujen huojenuksista tai perimättä jättämisestä kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa päättävät kuitenkin viime kädessä kunnat. (<https://minedu.fi/koronavirus-ja-varautuminen>)

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa asiakasmaksuista sovitaan yksityisen palveluntuottajan ja asiakkaan välisellä sopimuksella. Yksityisen hoidon tuen osalta lainsäädäntövastuu kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja tuen toimeenpanosta vastaa Kela. Kela on tiedottanut koronaviruksen vaikutuksista lastenhoidon tukiin verkkosivuillaan. (https://www.kela.fi/ajankohtaista-henki-loasiakkaat/-/asset_publisher/kg5xtoqDw6Wf/content/nain-koronatilanne-vaikuttaa-lastenhoidon-tukiin)

Helsingissä 3.4.2020

Opetusministeri Li Andersson